

Europsko vijeće

**Bruxelles, 15. prosinca 2023.
(OR. en)**

EUCO 23/23

CO EUR 18

NAPOMENA

Od:	Predsjednik Europskog vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (14. i 15. prosinca 2023.) – pregovarački okvir za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.

Reviziju VFO-a, kako je utvrđena u ovom dokumentu, čvrsto podupire 26 šefova država ili vlada u svim njezinim sastavnicama i prioritetima, a to su potpora za Ukrajinu, migracije i vanjska dimenzija (naslovi 4. i 6.), Platforma za strateške tehnologije za Europu, plaćanja kamata u okviru NGEU-a, posebni instrumenti, nova vlastita sredstva i elementi kojima se smanjuje učinak na nacionalne proračune.

Ponovno ćemo razmotriti to pitanje početkom sljedeće godine.

Svi iznosi u nastavku, osim ako je drukčije navedeno, izraženi su u tekućim cijenama.

POTPORA UKRAJINI

1. Europsko vijeće ističe potrebu da zajedno s partnerima osigura stabilnu, predvidljivu i održivu financijsku potporu Ukrajini za razdoblje 2024. – 2027. Kako bi se doprinijelo oporavku, obnovi i modernizaciji te zemlje i potaknula socijalna kohezija i postupna integracija u Uniju, s ciljem mogućeg budućeg članstva u Uniji, uspostaviti će se Instrument za Ukrajinu za razdoblje 2024. – 2027.
2. Za razdoblje 2024. – 2027. zbroj ukupnih sredstava stavljenih na raspolaganje iz Instrumenta neće premašiti [50 milijardi] EUR, od čega:
 - (i) [33 milijarde] EUR u obliku zajmova za koje se jamči produljenjem, do 2027., postojećeg jamstva iz proračuna Unije, iznad gornjih granica, za financijsku pomoć Ukrajini dostupnu do kraja 2027.;
 - (ii) [17 milijardi] EUR u obliku bespovratne potpore, u okviru novog tematskog instrumenta „Pričuva za Ukrajinu”, uspostavljenog iznad gornjih granica VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. Potencijalni prihodi mogli bi se ostvariti na temelju relevantnih pravnih akata Unije koji se odnose na upotrebu izvanrednih prihoda koje drže privatni subjekti, a koji izravno proizlaze iz imobilizirane imovine Središnje banke Rusije.
3. Kako bi se optimizirala upotreba raspoloživih iznosa, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru ovog instrumenta automatski će se prenijeti u sljedeću godinu. Dio godišnjeg iznosa koji potječe iz prethodne godine trošit će se prvi.

4. Europsko vijeće naglašava da je potrebno poticati Ukrajinu da preuzme odgovornost za svoje napore u pogledu oporavka i obnove s pomoću plana koji treba pripremiti ukrajinska vlada i u kojem će se utvrditi program reformi i ulaganja Ukrajine na njezinu putu prema pristupanju EU-u. Najšire moguće sudjelovanje donatora izvan Europske unije u ukupnim naporima za oporavak i obnovu Ukrajine snažno će se poticati čak i prije donošenja plana.
5. Preduvjet da Ukrajina prima potporu iz Instrumenta jest da nastavi podupirati i poštovati djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav, i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Pri provedbi Instrumenta Komisija i Ukrajina poduzimaju sve odgovarajuće mjere za zaštitu financijskih interesa Unije, posebno u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti.
6. Vijeće će imati ključnu ulogu u upravljanju Instrumentom za Ukrajinu. U tom smislu, provedbena odluka Vijeća u vezi s donošenjem i izmjenom plana za Ukrajinu te odobrenjem i suspenzijom plaćanja na temelju relevantnih procjena i prijedloga Komisije donosi se kvalificiranom većinom.

NASLOVI 4. I 6. – MIGRACIJE I VANJSKA DIMENZIJA

7. Migracije su europski izazov koji zahtijeva europski odgovor.
8. Kako bi se osigurala dostatna financijska sredstva za potporu državama članicama u rješavanju gorućih izazova i potreba povezanih s migracijama i upravljanjem granicama u državama članicama pod najvećim pritiskom, kao i u onima pogođenima ratom u Ukrajini i na Bliskom istoku, te za provedbu novog pakta o migracijama i azilu nakon njegova donošenja, uključujući nove postupke na granici, naslov 4. povećat će se za [2 milijarde] EUR.

9. Europsko vijeće podsjeća na potencijalnu upotrebu fondova kohezijske politike za rješavanje izazova i potreba povezanih s migracijama. U tu svrhu poziva Komisiju da pomogne državama članicama da iskoriste tu mogućnost.
10. Kako bi Unija mogla pružiti potrebnu potporu u kontekstu izvanrednih geopolitičkih tenzija, prioriteti naslova 6. pojačat će se za [7,6 milijardi] EUR. To će olakšati održavanje djelotvorne suradnje s trećim zemljama u području migracija, uključujući potporu sirijskim izbjeglicama u Turskoj i široj regiji te nastavak djelovanja koja su prethodno poduzeta u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku; Pomoći će i u pružanju potpore zapadnom Balkanu, južnom susjedstvu i Africi, među ostalim partnerstvima i financiranju za migracijske rute. Trebalo bi osigurati dostatna financijska sredstva za rezervu u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

PLATFORMA ZA STRATEŠKE TEHNOLOGIJE ZA EUROPU (STEP)

11. Europska unija treba osigurati svoj suverenitet i konkurentnost u strateškim sektorima jačanjem svoje otpornosti i produktivnosti, mobiliziranjem financiranja, smanjenjem svojih strateških ovisnosti, ulaganjem u vještine budućnosti i prilagodbom svoje gospodarske, industrijske i tehnološke osnove za zelenu i digitalnu tranziciju, štiteći koheziju i jednake uvjete na jedinstvenom tržištu. Europsko vijeće pozdravlja iskorištavanje postojećih financijskih instrumenata EU-a za brzo pružanje financijske potpore za ulaganja u ključne tehnologije.

U tu će se svrhu olakšati upotreba dostupnih financijskih sredstava i stvoriti sinergija među instrumentima financiranja kako bi se povećala potpora ključnim tehnologijama. Kako bi se to ostvarilo, za prioritete programa STEP u programskom razdoblju 2021. – 2027. primjenjivat će se stopa sufinanciranja od 100 % i pretfinanciranje od 30 %.

12. Kako bi se povećali kapaciteti za ulaganja u obranu, Europskom fondu za obranu (EDF) dodijelit će se dodatnih [1,5 milijardi] EUR u naslovu 5.
13. Naposljetku, u svrhu smanjenja administrativnog pritiska na države članice kako bi im se omogućilo reprogramiranje prema ciljevima programa STEP i osiguralo uredno zaključenje programâ, rok za podnošenje konačnih zahtjeva za međuplaćanje i povezanih dokumenata u programskom razdoblju 2014. – 2020. trebalo bi produljiti za 12 mjeseci, a na rashode prijavljene u konačnoj obračunskoj godini primjenjivat će se stopa sufinanciranja od 100 %.

PLAĆANJA KAMATA U OKVIRU INSTRUMENTA NEXT GENERATION EU

14. Kako bi se ispunila pravna obveza Unije da pravodobno i u potpunosti pokrije troškove plaćanja kamata u okviru NGEU-a, s ciljem dopune, prema potrebi, postojećih odredaba u naslovu 2.b, sljedećim *kaskadnim mehanizmom* osigurat će se dostupnost potrebnih iznosa za plaćanje troškova dospjelih kamata i kupona.
15. 1. korak: postojeća proračunska linija za Instrument Europske unije za oporavak (EURI) u naslovu 2.b u godišnjem proračunu iskoristit će se u cijelosti.

2. korak: ako se troškovi plaćanja kamata u okviru NGEU-a ne mogu pokriti iz postojeće proračunske linije za EURI u naslovu 2.b, u okviru godišnjeg proračunskog postupka tražit će se financijska sredstva kako bi se pokrio znatan dio potrebnih iznosa, koliko je to moguće, s ciljem da se mobilizira iznos jednak približno 50 % prekoračenja troškova plaćanja kamata u okviru NGEU-a kao referentna vrijednost. U tu će se svrhu iskoristiti prostor stvoren izvršenjem proračuna programâ i ponovnim određivanjem prioriteta, kao i netematskim posebnim instrumentima (instrument fleksibilnosti i jedinstveni instrument za razliku do gornje granice), u skladu s primjenjivim sektorskim pravilima i drugim pravnim obvezama, uzimajući u obzir prioritete i razboritu izradu proračuna. Na nacionalne omotnice država članica za koje je preuzeta pravna obveza, osobito one u okviru ZPP-a i kohezijske politike, neće utjecati preraspodjele i ponovno određivanje prioriteta iz ove točke.

3. korak: uvest će se novi instrument iznad gornjih granica VFO-a. Taj će instrument biti iznimka i ograničen na prevladavanje situacije u kojoj su operacije uzimanja zajmova za instrument NGEU još u tijeku zbog promjenjivih tržišnih okolnosti.

Taj instrument mobilizirat će se samo ako je nakon 1. i 2. koraka potrebno dodatno financiranje. Svake će se godine ovim instrumentom najprije mobilizirati iznos koji je najviše jednak iznosu opozivâ iz programâ Unije iz prethodnih godina koji se ne prenose na temelju drugog posebnog primjenjivog zakonodavstva. Opozivi odobrenih sredstava koja odgovaraju vanjskim namjenskim prihodima neće se uzeti u obzir za mobilizaciju instrumenta.

U slučaju neočekivane situacije u kojoj prekoračenje još nije podmireno, Komisija će predložiti mobilizaciju dodatnih odobrenih sredstava putem instrumenta kao zaštitni mehanizam.

16. U kontekstu godišnjeg proračunskog postupka Vijeće će prije donošenja stajališta o godišnjem proračunu procijeniti je li primjereno rješenje za financiranje troškova plaćanja kamata u okviru NGEU-a u skladu s koracima od 1. do 3. i, ako je to primjenjivo, je li primjerena mobilizacija zaštitnog mehanizma.

Ako Vijeće smatra da mobilizacija zaštitnog mehanizma nije primjerena, pozvat će Komisiju da preispita svoj prijedlog s ciljem povećanja iznosa mobiliziranog u godišnjem proračunskom postupku. Vijeće će posebnu pozornost posvetiti razini opozvanih sredstava mobiliziranih u 3. koraku u slučaju da ta razina dosegne 5 milijardi EUR godišnje ili više od 15 milijardi EUR kumulativno u razdoblju 2025. – 2027.

17. Ako, iznimno, jedna ili više država članica smatraju da postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu mobilizacije zaštitnog mehanizma, mogu od predsjednika Europskog vijeća zatražiti da predmet uputi sljedećem Europskom vijeću.

18. Novi instrument izniman je i ograničen na trajanje trenutnog VFO-a. Njime se ne dovodi u pitanje sljedeći VFO.
19. Europsko vijeće podsjeća na obvezu osiguravanja, u skladu s Ugovorima, da Unija na raspolaganju ima financijska sredstva koja joj omogućuju ispunjavanje njezinih pravnih obveza u odnosu na treće strane.
20. Gornja granica ukupnog iznosa instrumenta fleksibilnosti povećat će se za [2 milijarde] EUR.

POSEBNI INSTRUMENTI

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi

21. Maksimalni iznos pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) povećat će se na [1,5 milijardi] EUR.
22. S obzirom na prirodne katastrofe koje su se dogodile na europskom teritoriju te prirodne katastrofe i humanitarne krize u trećim zemljama te kako bi se izbjeglo postojanje konkurentnih prioriteta, postojeća pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) trebala bi se podijeliti na dva zasebna instrumenta kako slijedi:
 - (i) u okviru europske pričuve za solidarnost iznos od 800 milijuna EUR godišnje povećat će se za [216 milijuna] EUR godišnje (u cijenama iz 2018.) za pomoć radi odgovora na hitne situacije obuhvaćene Fondom solidarnosti Europske unije;
 - (ii) u okviru pričuve za pomoć u nuždi iznos od 400 milijuna EUR godišnje povećat će se za [108 milijuna] EUR godišnje (u cijenama iz 2018.) za brze odgovore na posebne hitne potrebe u Uniji ili u trećim zemljama.
23. Godišnji iznosi koji nisu iskorišteni za europsku pričuvu za solidarnost i za pričuvu za pomoć u nuždi, koji bi trebali isteći u skladu s pravilima koja su na snazi, stavit će se na raspolaganje za upotrebu u instrumentu fleksibilnosti u sljedećoj godini.

NOVA VLASTITA SREDSTVA

24. Kako je dogovoreno 2020., Unija će nastaviti raditi na uvođenju novih vlastitih sredstava. Prihodi od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2023. upotrijebit će se za prijevremenu otplatu zaduživanja u okviru NGEU-a.

UČINAK NA PLAĆANJA

25. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina odobrenih sredstava za plaćanje koja odgovara povećanoj razini odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, gornje granice za plaćanje iznosit će [XXX] EUR u [GGGG].

ELEMENTI KOJIMA SE SMANJUJE UČINAK NA NACIONALNE PRORAČUNE

26. Europsko vijeće ističe proračunske izazove s kojima se Unija i države članice suočavaju u kontekstu opetovanih kriza, geopolitičkih previranja i nesigurnosti.
27. Prioriteti utvrđeni u ovoj reviziji u sredini programskog razdoblja stoga će se djelomično financirati na sljedeći način:
28. Iznos od [10,6 milijardi] EUR preraspodijelit će se u prethodno navedene prioritete, a da se pritom ne ugrozi ni jedan politički prioritet u okviru trenutnog VFO-a:
- a. iznos od [4,5 milijardi] EUR, od čega [2,6 milijardi] EUR ponovno iskorištenih opozvanih sredstava u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i IPA-e i [1,9 milijardi] EUR oslobođenih iz NDICI-ja, kao posljedica uključivanja u Instrument za Ukrajinu troška financijske potpore Ukrajini o kojoj je odlučeno u 2022., upotrijebit će se za potporu novim prioritetima koji se financiraju iz tih programa;
 - b. iznos od [2,1 milijarde] EUR preraspodijelit će se iz programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. i upotrijebit će se za programe utvrđene u ovoj reviziji u sredini programskog razdoblja;

- c. iznos od [0,6 milijardi] EUR preraspodijelit će se iz pričuve za prilagodbu Brexitu;
 - d. godišnji iznos za Europski fond za prilagodbu globalizaciji smanjit će se na [30 milijuna] EUR (u cijenama iz 2018.) od 2024., što će dovesti do ukupnih ušteda od [1,3 milijarde] EUR u razdoblju 2021. – 2027., uključujući iznose koji su istekli u razdoblju 2021. – 2023.;
 - e. iznos od [1,1 milijarde] EUR preraspodijelit će se iz sastavnica ZPP-a i kohezijskih fondova koje su obuhvaćene izravnim upravljanjem, ne dovodeći u pitanje sljedeći VFO. Neće se utjecati na nacionalne omotnice država članica;
 - f. iznos od [1 milijarde] EUR preraspodijelit će se iz programa „EU za zdravlje”.
-

SAŽETAK

Europsko vijeće postiglo je dogovor o jačanju novih prioriteta za iznos od [64,6 milijardi] EUR (od čega [33 milijarde] EUR u zajmovima i [10,6 milijardi] EUR u preraspodjelama), kako slijedi:

+ [50 milijardi] EUR za Ukrajinu (17 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima i 33 milijarde EUR u zajmovima)
+ [2 milijarde] EUR za naslov Migracije i upravljanje granicama (naslov 4.)
+ [7,6 milijardi] EUR za naslov Susjedstvo i svijet (naslov 6.)
+ [1,5 milijardi] EUR Europskom fondu za obranu u okviru novog instrumenta STEP (Platforma za strateške tehnologije za Europu)
+ [2 milijarde] EUR za instrument fleksibilnosti
+ [1,5 milijardi] EUR za pričuvenu za solidarnost i pomoć

Table 1

amounts are in EUR bn

Mid-term revision by priority		
PRIORITIES		PEC 4
Ukraine	<i>Grants and provisioning</i>	17.0
	<i>Loans</i>	33.0
	Total Ukraine	50.0
Migration/ external challenges	Heading 4	
	<i>Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)</i>	0.8
	<i>Border Management and Visa (BMVI)</i>	1.0
	<i>European Union Asylum Agency</i>	0.2
	Total Heading 4	2.0
	Heading 6*	
	<i>Syrian refugees (Syria, Jordan, Lebanon)</i>	1.6
	<i>Syrian refugees (Türkiye)</i>	2.0
	<i>Southern neighbourhood</i>	2.0
	<i>Western Balkans</i>	2.0
	Total Heading 6	7.6
	Total Migration and the external dimension	9.6
STEP	<i>Innovation Fund</i>	
	<i>Invest EU</i>	
	<i>European Innovation Council under Horizon Europe</i>	
	<i>European Defence Fund</i>	1.5
	Total STEP	1.5
NGEU financing costs - a cascade mechanism		0.0
Administration		
Flexibility Instrument		2.0
Solidarity and Emergency Aid Reserve (SEAR)		1.5
TOTAL GRANTS		31.6
TOTAL LOANS		33.0
TOTAL PRIORITIES		64.6
REDEPLOYMENTS		
	<i>Interest payments from national budgets (MFA+)</i>	0.0
	<i>Redeployments within Heading 4</i>	0.0
	<i>Redeployments within Heading 6</i>	4.5
	<i>European Globalisation Adjustment Fund for displaced workers</i>	1.3
	<i>Redeployments from Horizon Europe</i>	2.1
	<i>Brexit Adjustment Reserve</i>	0.6
	<i>Cohesion/CAP centrally managed programmes</i>	1.1
	<i>Redeployments from Heading 2 - EU4Health</i>	1.0
TOTAL REDEPLOYMENTS		10.6
TOTAL FRESH MONEY		21.0

* As referred to in paragraph 10 of document 23/23.